

ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของกองคุ้มครองภาษี 7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว Tax Collection Ability of Custom Regional Division 7, Lao People's Democratic Republic

จตุรัส คำดวง*

ศศิธร เขาวรัตน์**

นิศารัตน์ โชติเชย***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี พ.ศ. 2560 และศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 จำนวน 4 แขวง ได้แก่ แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง จำนวน 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ปี พ.ศ. 2560 พบว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าแผนประมาณการการจัดเก็บภาษี ปี 2558 จัดเก็บได้มาก เนื่องจากเศรษฐกิจลาวอยู่ในสภาพคล่องตัว ทำให้การจัดเก็บภาษีไม่ยุ่งยาก ปี 2559 รัฐบาลได้ออกกฎหมายห้ามการส่งออกไม้ท่อน ระบบเศรษฐกิจลาวมีความผันผวนไปในทางลบ ทำให้การจัดเก็บภาษีได้น้อยกว่าปีที่ผ่านมา ปี 2560 จัดเก็บได้มากขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจลาวเริ่มดีขึ้น สภาพการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ละปี และแขวงที่มีรายได้มากที่สุด คือ แขวงจำปาสัก รองลงมา แขวงสาละวัน และแขวง อัตตะปือ ส่วนแขวงเซกองมีรายได้ต่ำที่สุด 2) ความสามารถของพนักงานภาษีในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในปี พ.ศ. 2560 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษี และการจัดเตรียมเอกสาร และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การบริการและประชาสัมพันธ์ และการดำเนินการจัดเก็บภาษี ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560 ไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560 โดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความคุ้มค่าของค่าใช้จ่าย ความถูกต้องครบถ้วน การจัด เก็บได้ตามกำหนดเวลา และการตรวจสอบติดตาม

Abstract

The objectives of the research were to assess the abilities in tax collection of the Custom Regional Division 7, Lao People's Democratic Republic, and to assess the efficiency in tax collection of the Custom Regional Division 7, Champasack Province, Salawan Province, Atapue Province and Sekong Province, Lao People's Democratic republic in 2017. The sample subjects of the study were ninety three tax officers of the Custom Regional Division 7 in four provinces: Champasack Province, Salawan Province, Atapue Province and Sekong Province, Lao People's Democratic Republic. The data was collected by questionnaires.

The study showed that: 1) the overall tax collection of the Custom Regional Division 7 in the four provinces from 2015 to 2017. The findings indicated that the overall tax collection of the four provinces decreased in 2016 which was less than that of 2015. However, the tax collection of the four provinces increased gradually in 2017. The main reason may be caused by the growing economy of the country, and

* นักศึกษาหลักสูตร ศศม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** ผศ.ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

*** ผศ.ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

the tax collection was not complicated in 2016. Additionally, the government implemented the laws of exporting logs. The maximum amount of tax collection of the four provinces were Champasack province, Salawan Province, Atapue Province and Sekong Province respectively. 2) The average ability of the officers in tax collection of the Custom Regional Division 7 in 2016 was at a high level. The two high rated items of the tax officer were knowledge of tax law and regulations and document management. The tow moderate rated items of the offices were tax services and public relations. The ability of the officers in tax collection regarding the four provinces was not significantly different. 3) The average efficiency in tax collection of the Custom Regional Division 7 in the four provinces was at the moderate level. The four moderate rated items of the efficiency were worthiness, accuracy, in time and monitoring respectively.

คำสำคัญ : ความสามารถ, การจัดเก็บภาษี, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Keywords : Ability, Tax Collection, Lao People's Democratic Republic

บทนำ

ภาษีอากรมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ภาษีเป็นทรัพยากรที่รัฐเรียกเก็บจากภาคเอกชนแบบบังคับไปสู่ภาครัฐ เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆตามวัตถุประสงค์ของภาครัฐ เน้นประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน การเสียภาษีเป็นหน้าที่ที่พึงต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศชาติ รวมทั้งองค์กรทางธุรกิจ ระบบภาษีที่ดีนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือในการเสียภาษีจากประชาชน ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐตามกฎหมาย ยินยอมเสียภาษีให้รัฐโดยไม่หลบเลี่ยงหรือหนีภาษี การที่ประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีจะทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้มาก และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อย ประชาชนยินยอมเสียภาษีแก่รัฐบาลด้วยความสมัครใจ หรือมีจิตสำนึกในการเสียภาษี มีปัจจัยด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่ในประมวลรัษฎากรและการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต และปัจจัยด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้เสียภาษี (ทาริกา แก้วนันทชัย, 2552 ; นุจริญ วงษ์สุภาพ, 2559; ประไพพร อุตมา. 2550 ; พรศิริ มั่นปาน. 2550, หน้า 127-137) ปัจจัยดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการจัดเก็บภาษี ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐ

แผนการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจฉบับที่ 8 เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2559-2563 โดยรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว ได้วางเป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตของประเทศขั้นต่ำต่อปีอยู่ที่ 8.5-9% กำหนดค่า GDP ต่อหัวของประชาชนลาวเพิ่มขึ้นที่ 3,200 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี ภายในปี 2563 ธนาคารโลก ระบุว่า ในปี 2553 และ 2554 ลาวมีอัตรา GDP ต่อหัวอยู่ที่ 1,128 ดอลลาร์สหรัฐ และ 1,320 ดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ ในช่วงของแผนการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจฉบับที่ 7 ช่วงปี 2554-2558 ได้กำหนดกรอบตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจให้โตขึ้น 8% ต่อปี และพัฒนาให้ประชากร มี GDP ต่อหัวอยู่ที่ 1,700 ดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2558 ตัวเลขการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของลาวในปี 2554 และ 2555 ของธนาคารโลกระบุไว้ว่า มีอัตราอยู่ที่ 8.0% และ 8.3% ตามลำดับ สถาบันค้นคว้าเศรษฐกิจแห่งชาติลาวระบุว่า สาเหตุที่ทำให้ สปป.ลาว สามารถดำเนินแผนการพัฒนาได้ตามเป้าหมาย เป็นผลมาจากการลงทุนจากต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ คาดการณ์ว่าหากการลงทุนในโครงการใหญ่ของต่างชาติทั้งหมดในลาวเสร็จสิ้น จะผลักดันเศรษฐกิจลาวเติบโตไม่น้อยกว่า 9% ได้แก่ โครงการก่อสร้างทางรถไฟความเร็วสูงจากจีนเชื่อมมายังเมืองบ่อเต็น และสิ้นสุดเส้นทางที่เมืองหลวงเวียงจันทน์ ระยะทางกว่า 421 กิโลเมตร รวมทั้งทางรถไฟ สะหวันนะเขต-ลาวบาว การพัฒนาตามแผนพัฒนาสังคมเศรษฐกิจฉบับนี้ มุ่งให้การพัฒนาทางสังคมวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้ลาวเปลี่ยนเป็นประเทศอุตสาหกรรมและทันสมัยภายในปี 2563 นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่า ลาวมีศักยภาพที่จะบรรลุตัวเลขที่ตั้งไว้สูงในแผนการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจแห่งชาติได้ ที่ผ่านมารัฐบาลประสบความสำเร็จในการสร้างแรงจูงใจ และสร้างบรรยากาศในการเอื้อให้เอกชนเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งมาตรการของรัฐบาลนับเป็นกุญแจสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของลาวเติบโตมากขึ้น การลงทุนด้านอุตสาหกรรม ไฟฟ้าพลังน้ำ ภาคการผลิต การท่องเที่ยว การเกษตร รวมถึงภาคบริการ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ

ที่ทำให้เศรษฐกิจลาวพัฒนามากขึ้น นายสันติภาพ พรหมวิหาร รัฐมนตรีช่วยว่า การกระทรวงการคลังของลาว ได้บรรลุข้อตกลงกับ ธนาคารโลกที่จะมีการให้เงินช่วยเหลือแก่รัฐบาลลาว จำนวน 8,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการสร้างศักยภาพให้กับสำนักงานระบบ สถิติแห่งชาติลาว ให้ทันสมัยมากขึ้น ช่วยเหลือจากธนาคารโลกสามารถเพิ่มคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และตรงต่อเวลา ในเรื่องข้อมูล เศรษฐกิจมหภาค ตลอดจนความง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลสถิติ เพื่อให้เกิดผลในระดับนโยบาย และการติดตามผล ให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น การเซ็นสัญญาในครั้งนี้เป็นเครื่องยืนยันความพร้อมในการสนับสนุนแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปตามที่บรรจุไว้ใน แผนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ หลังจาก สปป.ลาว ก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกขององค์การการค้า โลก หรือ WTO เมื่อวันที่ 2 ก.พ. 2556 ที่ผ่านมา ธนาคารโลกคาดการณ์ว่า ลาวจะสามารถขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลาง ระดับสูง หรือ Upper middle-income ภายในปี 2563 และเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิก 10 ประเทศที่รวมตัวกันเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ภายในสิ้นปี 2558 และการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐบาล สปป.ลาว ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถนนและสะพานหลายแห่ง จะเป็นปัจจัยเสริมที่จะช่วยดันเศรษฐกิจลาวให้รุดหน้ามากยิ่งขึ้น

การพัฒนาประเทศ สปป.ลาว ให้เติบโตแบบก้าวกระโดดตามแผนการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ฉบับที่ 8 เป็นภารกิจหลัก ของการคลังเงินแห่งชาติในการจัดหาทรัพยากรและรายได้ ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุตามเป้าหมาย ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของแขวงจำปาสัก แยกตามเมือง มีหน่วยธุรกิจที่ต้องจ่ายภาษี 35,987 หัวหน่วย จำแนกเป็น การค้า 22,866 หัวหน่วยบริการ 11,556 หัวหน่วย การผลิต 1,565 หัวหน่วย อกรวมใช้และกรประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้นจากรายการสินค้า ฟุ่มเฟือย ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ อุปกรณ์และเครื่องใช้อื่นๆ รูปแบบการให้บริการจัดเก็บภาษีเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติงานของหน่วยราชการ ในการบริหารและการให้บริการแก่ประชาชน เป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ และพนักงานของรัฐในการให้บริการแก่ประชาชน โดยยึดหลักที่ว่าการบริหารราชการ และการให้บริการขององค์กรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพที่ประชาชนพึงพอใจ ต้องยึดถือเอาความต้องการของผู้รับบริการเป็นตัวกำหนด ตามความต้องการและเงื่อนไขเฉพาะของกลุ่มผู้รับบริการ และส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกคนได้ร่วมกันคิด และเลือกประยุกต์ใช้แนวคิดและเทคนิควิธีการปฏิบัติงานและการให้บริการในรูปแบบต่างๆ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของ การบริการ และสร้างความสัมพันธ์ สร้างความประทับใจกับประชาชน ทั้งในฐานะที่เป็นผู้รับบริการ และในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิธีการปฏิบัติงานที่ดีในการให้บริการแก่ผู้รับบริการนั้น ทำให้ ผู้รับบริการ มีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น และมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้บริหาร ของหน่วยงานรับรู้ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการบริการของ หน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการบริการของรัฐยังไม่มีคุณภาพ อาจเนื่องมาจากกฎระเบียบขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พฤติกรรมผู้ใช้บริการมีความไม่เหมาะสมต่อการให้บริการ ขาดจิตสำนึกในหน้าที่ หรือทรัพยากรที่สนับสนุนไม่มี คุณภาพ หรือไม่เพียงพอ หรือขาดความทันสมัย ไม่สามารถรองรับประชาชนผู้มาติดต่อได้ สถานการณ์ข้างต้นสะท้อนความสามารถในการจัดเก็บภาษีของกองคุ้มครองภาษี 7 สปป.ลาว ยังไม่สามารถ จัดเก็บภาษีได้บรรลุ เป้าหมายของรัฐ และตรงตามสภาพจริงของผู้เสียภาษีได้ (21.238 ล้านกีบ)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถในการจัดเก็บภาษีของกองคุ้มครองภาษี 7 สปป.ลาว เพื่อทราบ ความสามารถในการจัดเก็บภาษี ในปี 2560 ของแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ซึ่งอยู่ภายใต้ การดูแลของกองคุ้มครองภาษี 7 ผลการวิจัยจะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพตรงตามสภาพจริงของผู้เสียภาษีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และ แขวงเซกอง ปี พ.ศ. 2560
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่การวิจัย คือ กองคุ้มครองภาษี 7 สปป.ลาว ในแขวงภาคใต้ 4 แขวง ได้แก่

แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง เนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ระยะเวลาการวิจัย 4 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน 2561

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ พนักงานภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สปป. ลาว จากแขวง ในภาคใต้ จำนวน 4 แขวง ได้แก่ แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง จำนวน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สปป. ลาว จากแขวง ในภาคใต้ จำนวน 4 แขวง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) กำหนดสัดส่วน และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Method) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 93 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ที่มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของคุ้มครองภาษี 7 ในปี พ.ศ. 2560

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ข้อคำถามตอนที่ 2-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับความคิดเห็น ตามแบบของ Likert (1961) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสอบถามได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถาม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับพนักงานภาษีของแขวงสะหวันนะเขต คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (1970, p. 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.76

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 93 ฉบับ เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนครบ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใส่รหัสข้อมูล (Coding) แล้วบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำคะแนนค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2550)

สรุปผล

1. ความสามารถในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ปี พ.ศ. 2560 พบว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษี 1.796.194 ต่ำกว่าแผนประมาณการการจัดเก็บภาษี เท่ากับ 1.849.838 ล้านกีบ คิดเป็นร้อยละ 97.15% เมื่อพิจารณารายปี พบว่า ปี 2558 จัดเก็บได้ 540.909 ล้านกีบ คิดเป็นร้อยละ 98.68% ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเศรษฐกิจลาวอยู่ในสภาพคล่องตัว ทำให้การจัดเก็บไม่ยุ่งยาก สำหรับปริมาณการจัดเก็บภาษี ปี 2559 จัดเก็บได้เท่ากับ 590.398 ล้านกีบ คิดเป็นร้อยละ 95.74% ต่ำกว่าปี 2558 เพราะรัฐบาลได้ออกกฎหมายห้ามการส่งออกไม้ท่อน ระบบเศรษฐกิจลาวมีความผันผวนไปในทางลบ ทำให้การจัดเก็บภาษีได้น้อยกว่าปีที่ผ่านมา ปี 2560 จัดเก็บได้เท่ากับ 664.887 ล้านกีบ คิดเป็นร้อยละ 97.04% เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจเริ่มดีขึ้นทำให้การจัดเก็บง่ายขึ้น และได้มากกว่าเดิม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558-2560 โดยรวม

หน่วยนับ ล้านกีบ				
สภาพการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7	2558	2559	2560	รวม
1. ประมาณการการจัดเก็บภาษี	548.100	616.613	685.125	1.849.838
2. รายได้จากการจัดเก็บภาษี	540.909	590.398	664.887	1.796.194
ผลลัพธ์	98.68%	95.74%	97.04%	97.15%

สภาพการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 พบว่าการจัดเก็บภาษีมียุทธวิธีเพิ่มขึ้นแต่ละปี และช่วงที่มีรายได้มากที่สุด คือ ช่วงจำป่าสัก รองลงมา ช่วงสาละวัน และช่วง อัดตะปือ ส่วนช่วงสาละวันมีรายได้ต่ำที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 จำแนกตามช่วง

พื้นที่ การจัดเก็บภาษี	2558			2559			2560		
	ประมาณการ	รายได้	ร้อยละ	ประมาณการ	รายได้	ร้อยละ	ประมาณการ	รายได้	ร้อยละ
1. ช่วงจำป่าสัก	504.340	471.732	93.53	567.382,5	530.699,4	93.53	630.425	589.666	93.53
2. ช่วงสาละวัน	23.200	35.620,8	153.54	26.100	40.073,4	153.54	29.000	44.526	153.54
3. ช่วงอัดตะปือ	17.040	20.519.2	120.42	19.170	23.084.1	120.42	21.300	25.649	120.42
4. ช่วงเซกอง	4.320	4.028,8	93.26	4.860	4.532,4	93.26	5.400	5.936	93.26

ความสามารถของพนักงานภาษีในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในปี พ.ศ. 2560 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54$, SD. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษี ($\bar{X} = 3.80$, SD. = 0.80) และการจัดเตรียมเอกสาร ($\bar{X} = 3.56$, SD. = 0.86) และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การบริการและประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.43$, SD. = 0.88) และการดำเนินการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 3.40$, SD. = 0.90) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถของพนักงานภาษีในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในปี พ.ศ. 2560 โดยรวมและรายด้าน

ความสามารถของพนักงานภาษีในการจัดเก็บภาษี	$\bar{X}$	SD.	การแปลผล
1. ความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษี	3.80	0.80	มาก
2. การดำเนินการจัดเก็บภาษี	3.40	0.90	ปานกลาง
3. การจัดเตรียมเอกสาร	3.56	0.86	มาก
4. การบริการและประชาสัมพันธ์	3.43	0.88	ปานกลาง
รวม	3.54	0.86	มาก

ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560 พบว่า การจัดเก็บภาษีใน 4 แขวง ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถของพนักงานภาษีในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในปี พ.ศ. 2560 จำแนกตามแขวง

พื้นที่การจัดเก็บภาษี	df	t	Sig
1. แขวงจำปาสัก	3	-1.18	0.16
2. แขวงสาละวัน	3	-1.04	0.18
3. แขวงอัตตะปือ	3	-1.01	0.26
4. แขวงเซกอง	3	-1.07	0.23

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2560 โดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, SD. = 0.82) ได้แก่ ความคุ้มค่าของค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.23$, SD. = 0.84) ความถูกต้องครบถ้วน ($\bar{X} = 3.16$, SD. = 0.86) การจัดเก็บได้ตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 3.07$, SD. = 0.80) และการตรวจสอบติดตาม ($\bar{X} = 3.03$, SD. = 0.81) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 โดยรวม และเป็นรายด้าน

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ความถูกต้องครบถ้วน	3.16	0.86	ปานกลาง
2. การจัดเก็บได้ตามกำหนดเวลา	3.07	0.80	ปานกลาง
3. ความคุ้มค่าของค่าใช้จ่าย	3.23	0.84	ปานกลาง
4. การตรวจสอบติดตาม	3.03	0.81	ปานกลาง
รวม	3.12	0.82	ปานกลาง

อภิปรายผล

ความสามารถในการจัดเก็บภาษี กองคุ้มครองภาษี 7 ในแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง อยู่ในระดับมาก เนื่องจากพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษี มีความเข้าใจด้านเอกสารการยื่นแบบภาษี และมีการบริการและประชาสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของทาริกา แก้วนันทชัย (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรจากผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรควรมีความรู้ความเข้าใจในประมวลรัษฎากรและการพัฒนาตนเอง ด้านการยื่นแบบผ่านทางอินเทอร์เน็ต ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้เสียภาษี เพื่อจะทำให้การทำงานของผู้เสียภาษีสะดวก รวดเร็ว และครบถ้วน ได้ข้อมูลจากการจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อนำรายได้ในการจัดเก็บไปพัฒนาประเทศ ผลการวิจัยของ พรศิริ มั่นปาน (2550) ได้ประเมินระบบการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองแม่สอด จ.ตาก 3 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นที่สนับสนุนต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาล เมืองแม่สอด 2) การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองแม่สอด 3) การประเมินผลผลิตของการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองแม่สอด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นที่สนับสนุนต่อการจัดเก็บภาษี ด้านที่เหมาะสมได้แก่ พนักงานเทศบาล ข้อมูลภาษี วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย กระบวนการจัดเก็บภาษี ด้านที่เหมาะสม ได้แก่ ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี และขั้นจัดเก็บภาษี และผลผลิตของการจัดเก็บภาษี ทั้ง 3 ประเภท มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงอัตตะปือ และแขวงเซกอง อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายไม่มาก และมีความถูกต้องครบถ้วน และการจัดเก็บได้ตามกำหนดเวลา สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุจรีย์ วงษ์สุภาพ (2559 : บทความ) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหา ในการ จัดเก็บภาษี ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็น ต่อสภาพในการจัดเก็บภาษีภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมไม่แตกต่างกัน และ ประชาชนที่มีสถานภาพและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมแตกต่างกัน และ 3) ปัญหาการจัดเก็บภาษี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ขาดการสร้าง ความเข้าใจที่ดีในการจัดเก็บภาษี ขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและทั่วถึง และภาษีที่จัดเก็บมีหลายประเภท และมีความซ้ำซ้อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ระบบภาษีและการจัดเก็บต้องไม่ซับซ้อน เนื่องจากระบบภาษีอากรที่ซับซ้อนต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก ต้องใช้บุคลากรที่มีความเข้าใจเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ต้องมีเครื่องมือตรวจสอบในการติดตามผลการจัดเก็บที่ซับซ้อนตามไปด้วย และส่งผลให้ทรัพยากรที่ใช้จ่ายในการบริหารระบบจัดเก็บภาษีอากรเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ระบบภาษีอากรที่ซับซ้อนยังก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ต้นทุนในการดำเนินการเสียภาษีของประชาชนอาจเพิ่มขึ้น และโอกาสที่ประชาชนจะยินยอมเสียภาษีด้วยความสมัครใจอาจมีลดลง ในที่สุดอาจส่งผลให้จำนวนเงินภาษีอากรและประสิทธิผล การจัดเก็บลดลงได้

1.2 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรตามความเหมาะสม เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีให้ครบถ้วนตามเป้าหมายที่ได้ประมาณการ

1.3 พัฒนาระบบตรวจสอบติดตามผู้มาเสียภาษีให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย

1.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรหน่วยงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดเก็บภาษี หากบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความเชี่ยวชาญและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุจริตและรับผิดชอบ ย่อมมีส่วนช่วยในความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีอากรได้

1.5 พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารความรู้และการประชาสัมพันธ์การเสียภาษีอากร ให้แก่ประชาชน ได้อย่างกว้างขวาง ย่อมมีส่วนในการสร้างความเข้าใจในการเสียภาษีให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป และมีส่วนในการเพิ่มโอกาสที่ประชาชนยินยอม ปฏิบัติตามภาษีในการเสียภาษีอากร ให้ถูกต้องและครบถ้วน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการรวมระบบจัดเก็บภาษีหลายประเภทเข้าด้วยกัน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการประหยัด ในการดำเนินการอันเนื่องมาจากการลดจำนวนพนักงาน การลดค่าใช้จ่ายในการลงทุน ระบบงาน และระบบข้อมูลภาษี หรือ ลดการปฏิบัติงานที่มีลักษณะซ้ำซ้อนกัน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบตรวจสอบติดตามผู้มาเสียภาษีให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาษีให้สามารถตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

- ฑาริกา แก้วนันทชัย. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรจากผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นุจรีญา วงษ์สุภาพ. (2559). สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2550). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประไพโร อุตมา. (2550). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีรายจังหวัดของประเทศไทย /. Creator, Publisher, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Publication Year, 2550.
- พรศิริ มั่นปาน. (2550). การประเมินระบบการจัดเก็บภาษีเทศบาลแม่สอด. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (January 1970). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 607 - 610.
- Likert, Rensis A. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill Book Company inc.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : an introductory analysis*. (3rd ed.). New York, Harper & Row.